

Molnár Mária, a vértanú

Ebben az évben két olyan évfordulóra emlékezünk, amely az áldott életű misszionáriusnővel kapcsolatos. 1886. szeptember 14-én, 125 évvel ezelőtt született Várpalotán. A másik évforduló: 75 évvel ezelőtt, 1936. szeptember 1-jén indult vissza, másfél évi itthon tartózkodás után Pitilura, ahonnan nem tért vissza többé.

Már gyermekkorában sokszor megmutatkozott félelmet nem ismerő bátorsága. Kislánykorában gyakran járta a Bakony rengetegeit, de semmi sem rettentette meg. Ha tudott, segítette mindenkinél. Ezek a tulajdonságok egész életét végigkísérték.

A család egy idő után Budapestre költözött, ahol Mária egy vegytisztító üzemben dolgozott. Kapcsolatba került a Bethánia CE Szövetséggel. Itt jutott élő hitre, és találta meg Megváltó Urában a békességet és az új életet. Előbb a Filadelfia Diakonissza Egyletben kapott kiképzést, majd a Bethesda kórházban dolgozott mint ápolónő. E mellett mindig tovább képezte magát, már kisebb műtéteket is végzett. Majd műtősnővéreként vállalt munkát kórházakban, így Nagyszőlősen, Máramarosszigeten és Aradon.

1914-ben kitört az első világháború, ez újra Pestre sodorja, ahol sebesült és lábadozó katonák között szolgál. Itt ismerkedik meg Csia Sándor orvossal, aki magával viszi Galíciába, egy járványkórházba. Közben sokat tanul, ismerkedik az orvostudomány titkaival. Már nemcsak betegápoló volt, hanem a műtéteken is segített és részt vett az ápolószemélyzet kiképzésében és felügyeletében. Isten csodálatosan készítette fel jövődő feladataihoz! Bátor helytállásáért és áldozatos munkájáért több magas katonai kitüntetést is kapott.

A háború vége gyülekezeti szolgálatban találja Molnár Mária. Győrbe kerül Czegléd Sándor győri lelkész mellé gyülekezeti diakonisszaként és ifjúsági munkásként. A gyülekezeti munkát szorgalmasan végzi, az ifjúság összetartója, e mellett az egyik szomszéd községben hetente bibliaórákat is tart.

Csia Sándor orvos jó kapcsolatban volt a Liebenzelli Misszió vezetőjével, beajánlotta a Misszió igazgatójának, Coerpernek. Molnár Mária szorgalmasan tanulta a német nyelvet, mert

eredetiben szerette volna olvasni az ébredési emberek élettörténetét. Az volt számára feltűnő, hogy ott mindenki a külmisszióba kívánt menni, ő pedig a belmissziót látta munkaterületének. Abban az időben érkezett haza Friedrich Doepke (akivel később együtt halt mártírhált), és számolt be a Mánuszon végzett missziói munkájáról. Ez olyan nagy hatással volt Molnár Mária, hogy az előadás meghallása után hónapokon át vívódott szívében, mert újra és újra azt értette meg, hogy őt Isten a pápuák közé küldi. Szívében egy belső hang szólalt meg újra „Engem várnak a szigetek”. Már akkor 42 éves volt, az orvosi vizsgálat is alkalmatlannak nyilvánította. (A Misszió 30 éves korig küldte ki a misszionáriusokat.) Őt azonban az Úr nyugtalanította, ezért őszintén leírta belső nyugtalanságát és azt is, hogy ő nem is akar kimenni, de attól retteg, ha Isten Mánuszon keresné, és ő Budapesten lenne és fordítva.

A belső nyugtalansága tovább tartott, és ezért még egyszer beadta a kérelmét. A Misszió vezetősége úgy döntött, hogy ez a nyugtalanság Istentől való, így felvették a misszióba. Kimenetele előtt Magyarországon sok gyülekezetben megfordult és beszélt jövődő munkájáról.

1927. augusztus 14-én ünnepélyesen kibocsátották a szolgálatba, a Budapest Kálvin téri templomból. Ravasz László püspök áldotta meg s avatta misszionáriussá.

Molnár Mária csak azt kérte a gyülekezettől: „Imádkozzatok értem! Nem azért, hogy a tengerbe ne dobjanak, hogy az emberevők fel ne faljanak, hanem hogy hűségesen megmaradhassak Krisztusom oldalán.”

Hosszú és nagyon fáradságos hajójút után érkeztek meg 1928 tavaszán Mánusz szigetére. Már az első naptól kezdve orvosi munkát végzett. Sebeket kötözött, gennyes fekélyeket tisztított ki. Amikor megtudták, hogy „misziz doktor” van a szigeten, messze vidékről is tódultak hozzá. Néhány hónap után új

Tartalom:

Dr. Keszki Krisztina beszámolója:

Africa Retreat	2
Az aktuális téma – Családmodellek.....	4
Banglades – Megélt hit.....	5
Burundi – A családi élet csupa kihívás	6
Pápua Új-Guinea – Nagycsaládi kötelékek	7
Franciaország – Istennel a mindennapokban	8
Burundi – Ragaszkodunk az értékeinkhez.....	9
Németország – A család – a szélsőségek helye.....	11
Közép-Ázsia – Példaképek kerestetnek!.....	11
Malawi – Matriarchális (anyajogú) családszerkezet Malawiban.....	12
Japán – Gyülekezet- és családépítés	14
Kenya – Gyermekbarát Kenya.....	15

munkaterület várta: Pitilu szigete. Ez lett a missziói bázisa, innen kiindulva gyakran tett látogatásokat a környező szigetekre, Mánusz szigetén is. Ezeket az utakat gyakran a viharos tengeren kellett megtenni, ami sokszor életveszélyes volt, de Urunk mindig megőrizte őket.

Én már elemista koromban ismerem Molnár Mária nevét és szolgálatát, mert tanítóim sokat beszéltek róla. Gyűjtöttünk külmissziót támogató bélyegeket, aranymondásokat is. Amikor 1935–36-ban itthon járt, szüleimmel együtt én is hallgattam Debrecenben az előadását. Középszkolás koromban az SDG (Soli Deo Gloria diákmozgalom) tagja lettem, vasárnap délutánonként egy bibliaóra jártunk, ahol Vajda Mária hirdette az Igét. Sokszor említette Molnár Mária, aki barátnője volt. Így tájékoztatva voltunk Molnár Mária munkájáról. Vajda Mária testvére volt Borbély Béla lelkipásztor feleségének.

Később, amikor a hadifogságom és megtérésem után csatlakoztam a CE szövetséghez, lelkileg közel kerültünk Vajda Mária, akit mi csak „Mariska néni” nevezünk. Nekünk, fiataloknak ő volt a lelki édesanyánk. Vele mindent meg lehetett beszélni. Ezekben az időkben még többet mondott el a Molnár Máriaival való barátnői kapcsolatokról. Ők már kimenetele előtt ismerték egymást, akkor még Átányban lakott a Vajda család, később Debrecenbe költöztek. Molnár Mária nagyon szerette a Vajda testvérek édesanyját. Amikor itthon

járt a misszionáriusnő, Vajda Mariska néni kísérte egy darabig.

Molnár Mária – noha sok helyen megfordult és mindenütt nagy örömmel fogadták – mégis mindig visszavágyott a kedves feketéi közé. Nem tudta megszokni az itteni „hideg” éghajlatot. Még nyáron is didergett. Pítulun nagy a hőség és páradús a levegő. De ezen túl szomorúan tapasztalta, hogy az európai keresztényeket már inkább a pénz tartja lázban.

1936. augusztus 30-án búcsúzott el újra hazájától. Hangsúlyozta, hogy többé nem fog visszajönni. Sok mindent vitt magával, legjobban azonban a pitului gyülekezetben annak a harangnak örültek, amelyet Egry József harangöntőtől kaptak. Ez a harang – sok mindennel együtt – eltűnt a második világháború viharában (kb. 150 kg-os volt).

Vajda Mariska nénitől több levelet kaptam, amelyet Molnár Mária írt neki vagy édesanyjának. De több olyan levél is van, amelyet Lomon József írt Mariska néninek pápua nyelven. Ezt a levelet Molnár Mária lefordította magyarra. 1930-ban Vajda Mária egy harmonikát küldött Lomon Józsefnek, aki nagy boldogan meg is tanult rajta játszani, az egész falu pedig csodálva hallgatta.

Molnár Mária sok-sok beteget gyógyított meg, némelyiket szinte a csoda és Urunk kegyelme mentette meg. Ő maga is többször megbetegedett, sokszor volt halálos veszélyben. Egy ízben a fekete-víz-láz vett erőt rajta, napokig feküdt magas lázban, szinte eszméletlenül. Goebel Tina misszióstársa és a kedves feketéi éjjel-nappal imádkoztak felgyógyulásáért. Volt, amikor megakarták mérgezni, vagy az életét kioltani. De a veszélyek között az Úr mindig megőrizte életét.

A háború elérte a szigeteket is. A japánok megszállták Pitulut és Mánuszt is. Eleinte barátságosak voltak, később gyanakvóbbak. Feltételezték, hogy a fehérek összejátszanak az amerikaiakkal, akik egyre többször győzték le a japán csapatokat.

1943-ban a japánok egy nagy vereség után összegyűjtötték az összes fehér embert a Mánusz szigeti Lugosban azzal, hogy onnan hazaviszik őket. Molnár Mária tudta, hogy ez a vég kezdete. Sírva búcsúzott és búcsúztak tőle a pápuák. Mária mondta nekik, hogy „nem fogjuk egymást többé látni”.

Az Akikaze japán romboló fedélzetre vitték a foglyokat, majd egy útközben kapott írásbeli parancs (vagy annak félreértelmezése) után a hajón lévő foglyokat (kb. 60 főt) brutális kegyetlenséggel lemészárolták. A holttesteket a tengerbe dobták. A gyermeket élve vetették a tengerbe. Soha nem derült ki, hogy ez a kegyetlenség miért történt.

Molnár Mária élete, szolgálata és mártírhalála nem volt hiábavaló. Mély lelki nyomok maradtak utána a pápuák életében. Több egyházi intézményt neveztek el róla és emlékét, tanításait kegyelettel őrzik.

Ennek megható élménye volt az, amikor 4 pápua lelkész Európában járva, Magyarországot is meglátogatta. Szerették volna látni azt az országot és azt a népet, ahonnan az evangéliumot elhozta Molnár Mária hozzájuk.

Látogatásukat Várpalotán, Molnár Mária szülővárosában kezdték, majd másnap Budapesten, a Kálvin téri templomban szolgáltak. Összesen 20 gyülekezetben fordultak meg és számoltak be hazájukról és a Molnár Márián keresztül kapott áldásokról. Sárospatakon – ahol a legnagyobb Molnár Mária hagyaték van – beren-

deztek egy csodálatos kiállítást, a pápua lelkészek látogatására. Öröm volt látni, ahogy a fényképeken felismerték hozzátartozóikat és a sok használati tárgyat, amelyet már ott nem használtak. Könnyes szemmel imádkoztak és adtak hálát, hogy az Úr elvezette Molnár Máriát, az ő lelki édesanyjukat Mánusra és a szigetvilágba. Boldogan vallották, hogy ő volt az, akin keresztül sokan megismerhették az Úr Jézus Krisztust, akiben új életet kaptak.

Utazásuk során gyakran a mi hajdúszoboszlói félig kész házunkban laktak. Itt egy beszélgetés során kiderült, hogy egyikük, Sámson egyidős a mi fiunkkal. Erre Sámson kérte, hogy hadd lehessen ő a mi fogadott fiunk. Ettől kezdve feleségemet „Maminak” szólította. Debrecenben, a Nagytemplomban fejezték be körútjukat. Itt vettek búcsút hazánktól.

Szeptember elején Liebenzellben van a nagy missziói ünnep. Erre mi is elmentünk feleségemmel együtt. Már bent ültünk a több ezer embert befogadó sátorban, amikor bejöttek a mánusziak. Először bennünket kerestek. Amikor felfedeztek minket, a tömeget áttörve, odasiettek és öleltek bennünket a sokaság ámulatára. Sámson azonnal a „Mamit” kereste, és boldogan köszöntötte.

Azon a napon délután a pódiumra felsorakoztunk a pápuákkal, és ünnepélyesen átadtam nekik a nálam lévő levelek másolatát, hogy otthon őrizzék meg a levéltárban, hiszen van közte olyan, amely megőrzi Molnár Mária és a magyar kapcsolatok emlékét.

Áldott legyen az Úr, aki drága ajándékul adta Molnár Máriát a pápuáknak és hazánknak.

Asztalos Zoltán

DR. KESZI KRISZTINA BESZÁMOLÓJA: AFRICA RETREAT

Csendes hét az Afrikában dolgozó misszionáriusok számára

A Bibliában sokszor olvashatjuk, hogy az Úr Jézus elvonult csak a tanítványaival egy csendesebb helyre, hogy együtt legyenek. Minden lelki munkában álló, szolgáló embernek ugyanígy szüksége van az ilyen jellegű csendes megpihenésre, ami-

kor az Úr Jézusra figyelhet sokkal koncentráltabban, távol a mindennapi munkától, feladatoktól.

A misszionáriusok számára is vannak ilyen elkészített lehetőségek. Évente kétszer van csendes hetünk Musengában, a Liebenzelli Misszió

zambiai központjában. Itt a misszió-
nak és a Zambiai Baptista Egyesületnek van egy vendégháza, amely alkalmas konferenciákra.

Minden második évben az egyik csendes heti alkalom speciális. Ilyenkor ugyanis nemcsak a Zambi-

ában dolgozó misszionáriusok vannak együtt, hanem az összes, Afrikában szolgáló misszionáriusnak van együttes csendes hete. Ez ilyenkor a főváros, Lusaka melletti farmon van, Fringillában. Azért itt, mert itt van lehetőség ennyi ember befogadására, elszállásolására. Ilyenkor ugyanis több, mint kilencvenen vagyunk, mert a misszionáriusok családotul jönnek egész Afrikából, Kenyából, Burundiból, Tanzániából, Malawiból, Botswánából és természetesen Zambiából.

A reggel, rövid igei bevezető után, közös imádsággal kezdődik. Reggeli után van az áhítat, amit közös beszélgetés követ. Délután a különböző országok misszionáriusai beszélnek munkájukról, nehezeikről, imakéréseikről, tervekről, változásokról.

Vacsora előtt rövid szabad program van, általában sport-program. Egy alkalommal mindenkit aktívizáló közös, játékos program. Este közös éneklés, vagy kötetlen beszélgetés.

Ebben az évben dr. Volker Gäckle volt a vendég-szolgáló. Ő a Liebenzelli Misszió Bibliaiskolájának oktatási vezetője. Ő tartotta a délelőtti áhítatokat. Igehirdetéseinek célja nemcsak a korrigálás, tisztogatás, de a megerősítés, bátorítás is volt.

Nemcsak a misszióban, de minden lelki szolgálatban szükséges egy **személyes elhívás**. Akit Isten hív el, azt fel is fogja készíteni, mielőtt elküldi, és folyamatosan vele megy.

Érdekes, a keresztyén fülnek első hallásra idegenül csengő gondolat volt a „**self-confident modesty**”. Nehéz lefordítani, de valami ilyesmit jelent: **önbizalom, szerénység-gel**. Mi sokszor úgy gondoljuk, hogy akinek önbizalma van, az nem alázas. Pedig ennek a kettőnek együtt kell meglennie. Az egészséges önbizalom minden kisebbrendűségi érzéstől megszabadít, és ennek egyedüli alapja, hogy Krisztusban vagyunk, és az Úr Jézus Krisztushoz

tartozunk. Isten megbízása, **elhívása** egy feladatra, sokszor **kihívás**. Ábrahám 75 éves volt, amikor elindult a bizonytalanba. Mária 14–15 éves lehetett, amikor házasság nélkül átlapotos. Az engedelmesség sokszor nem könnyű, de a felülről való elhívással ott van egy „belső kényszer”, ami ott volt Jeremiás szívében is, a nehézségek ellenére.

Isten **megterhel**, de **sohasem terhel túl**.

A missziói mezőkön is érvényes sokszor, hogy az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Az induláskor „égő szívből” lehet később „kiégés”. Próbák, túlterhelés, szenvedés, sikertelenség, kétségek. Isten azonban mindig ott van a küldött szolgáló mellett. Ha a szolgáló nem Istennek „kesergi el” a nehezeket, ahogy Jeremiás is tette, könnyen lehet belőle keserűség, elbátortalanodás vagy kiégés, elfáradás és feladás.

Nem igazán az a baj sokszor, amit látunk, hanem **ahogy látjuk**. Mi azt látjuk, amit felfogunk. Ha eszerint ítélünk, az baj, mert ez csak egy szűk perspektíva. Meg kell tanulnunk **Istennel látni**, szemlélni a dolgokat, az **Ő szemszögéből**, mert csak így látunk helyesen és igazán.

Volt egy különleges délutáni alkalom, amikor George Schakwelele tartott **cross-culture** (kultúrákat átbridáló) előadást. Ő a Baptista Egyesületen belül a tínédzser- és fiatalok közötti lelki szolgálatért felelős.

Tőle hallhattunk arról, hogyan látnak bennünket, misszionáriusokat az itteniek. A hangsúly, hogy egyetemben munkálkodjunk, kölcsönösen segítve, kiegészítve egymást.

Nekem külön személyes élmény jelentett, hogy találkozhattam Gabriel és Grace Pondrunnal. Ők Malawiban misszionáriusok, és a fő feladatuk jelenleg még a nyelvtanulás.

Pápua Új-Guineából érkeztek Malawiba. **Gabriel, Lomon József leszármazottja**, azé a Lomon József-fé, akit **Molnár Mária** nevelt.

Molnár Mária már régen az Úrnál van. Öröm és hála töltötte el a szí-

vemet, hogy odaszánt, hűséges élete még most is termi a gyümölcsöket. Az elvetett mag szárba szökken. Ő már régen hazatért Urához, és most Pápua Új-Guinea misszionáriusai vannak Malawiban, hogy lelkeket nyerjenek meg az Úrnak.

Egy igével szeretnék bátorítani mindenkit, aki az Úr munkájában áll, akár vető, öntöző vagy arató, esetleg most eredményt egyáltalán nem lát:

„Azért szerelmes atyámfiain erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrnak” (1Kor 15,58).

Szeretettel köszöntök minden testvéremet: dr. Keszi Krisztina

IMAKÉRESEK:

Amiért hálát adok:

1. Hogy bár betegségemből nem épültem fel teljesen (maláriám és aztán tüdőgyulladásom volt), de Michael Pflaum, az LM-Zambia vezetője talált megoldást, hogy mégis eljuthassak a csendes hétre. Az út ugyanis innen közel 1000 km.

2. Hála a Liebenzelli Misszió támogatásáért (ők biztosították a csendes hét anyagi feltételeit.)

3. A lelki-testi megerősödésért, megpihenésért.

4. A találkozásokért, beszélgetésekért.

Kérés:

1. Hogy a Klinikán az alacsony egészségügyi dolgozói létszám rendeződjön (nagyon sokan vannak továbbképzések, betegség, temetések stb. miatt tartósan távol, és a többiek túlterheltek.)

2. Hogy a közelgő választások békésen, törzsi villongás, erőszak nélkül történjenek (szept. 20-án lesz majd, és sokkal keményebbnek ígérkezik, mint a korábbiak.)

3. Hogy Gabriel Pondrun szívének vágya teljesüljön, és egyszer eljuthasson Magyarországra.

Családmodellek

Hogy lehet, hogy ha egy fiú Mánuszon beteg lesz, előbb kéri ki nagybátyja véleményét a gyógykezelés kérdésében, mint a saját apját? Hol vannak a családi összetartás határai, amelyek megfosztják az embert döntési szabadságától is? Miért van szoros összefüggés a kétharmad világban az iskolai végzettség és az idősekről való gondoskodás között?

Jó néhány misszionárius foglalkozott már környezetében a „család” témakörrel – megfigyeltek, megvizsgáltak, összehasonlítottak, elemeztek. Mennyire különbözőek lehetnek a szociális hálók! A cikkek olvasása közben azonban legyünk résen: ne akarjuk saját jól bevált szabályainkat elhamarkodottan mérceként állítani! Az apa-anya-gyermekek féle családmoddell csak nálunk működik ilyen jól, mivel itt az állam támogatását élvezük. Rengeteg olyan ország van, ahol a szülők csak álmodhatnak arról, ami itt természetes: családi pótlék, ingyenes egészségügyi ellátás, tandíj nélküli iskolakötelezettség, térítésmentes könyvtárhasználat. Csak ezek a juttatások teszik lehetővé az európai életformát.

Fiatal házasként Bangladesben éltünk. Nagyon sok fiatal házaspár vágyakozott olyan élet után, mint amelyet mi élhattunk: saját lakás, saját kis konyha, és persze egy ajtó, amelyet becsukhattunk magunk mögött. Nagyon sok akkori ismerősünknek kellett osztania a házon és a konyhán a szüleikkel, anyósékkal vagy testvéreik családjával.

Ha egy kicsit utána olvasunk a témának az Ószövetségben, azt látjuk, hogy jelenlegi családmoddellünk nem igazán érdemli ki a „bibliai” jelzöt. A „család” fogalmát akkor még sokkal tágabban értelmezték, mint manapság a nyugati világban. Az én nemzedékem, amely a szabad nyugati világban nőtt fel, mit sem tud a gazdasági és politikai elnyomásról. Pedig az a kétharmad világban és Európa egyes részein sokaknak kemény valóság volt. A modellek és struktúrák mindig belülről táplálkoznak. Isten Igéje itt is egyértelmű és világos útmutatást ad nekünk. Érdekes megnézni,

mit is ír az Újszövetség a házasságról és a családról! De érdemes olvasgatni a Példabeszédek könyvének ide vonatkozó részét vagy az ószövetségi családok történetét is!

Mi is a család? Olyan közeg, amelyben a különböző személyiségek különféle helyzetekben is megoldást találhatnak. Feladata: védelem a külső és belső veszélyekkel szemben, az egymásról való gondoskodás közös erővel történő biztosítása.

A társadalmi változások saját meghatározásokat alkotnak a családról is, amelyeket már nagyon sok missziós területen mércének tekintenek. A gyülekezeteknek mint lelki nagycsaládnak is óriási a szerepe. „Testvéreim a hitben” („apám és anyám a hitben”) – talán elcsépelten hangzik, mégis egyre fontosabb újra ráébrednünk a jelentőségére.

*Testvéri szeretettel
Martin Auch, missziói igazgató*

Megélt hit

Kedves jelenetet figyeltem meg egy csendes bangladesi faluban: egy kis, rizsszalmával fedett sárkunyhóban idősebb asszony fekszik egy priccsen. Matraca jutaalátét. Éppen arra gondolok, milyen kemény fekhely lehet ez, amikor már jönnek is a gyermekei és rokonainak egész sora, hogy megtudják, hogy érzi magát a néni. Ahol segíteni lehet, ott az emberek valóban segítenek. Egy fiatalember hozta el a szükséges gyógyszert a legközelebbi főút melletti kis patikából. A beteg remélhetőleg meggyógyul tőle. Egy asszony megbetegedett, erre a falu felpezsdült. Vidám köszöntések és a beteg bátorítása után mindenki ellátja kisebb feladatait. A tinik a főzésben segítenek, mert a többé-kevésbé hosszú utazás után mindannyian éhesek. A gyermekek segítséget jelentenek, ha valahová el kell szaladni, az idősebbek pedig arról tanácskoznak, hogyan segíthetnének legjobban. Hol találunk jó orvost, akiben meg lehet bízni, és hogyan lehetne a beteget szállítani? Ha családjának nincs elég

pénze, akkor egy rokon segíti ki őket. Közben elkészült az étel.

Étkezés után mindannyian újra bemegyünk az én szememben kisé nyomorúságos kunyhóba, és imádkozunk az asszonyért. Mindig nagyon meghatott, hogy a szerteágazó család nem nézi közömbösen az egyes emberek betegségét és szenvedését. Bangladesben a betegséget nem csupán természetes dolognak tekintik, hanem az egész családot fenyegető bajnak látják, mert abban az országban, ahol nem jó az orvosi ellátás és nincs megbiztosítás, a betegség más megvilágításba kerül. A keresztyének valószínűleg ezért sem feltétlenül először az orvost keresik fel betegség esetén, hanem Istenhez fordulnak. Ritkán búcsúztam el egy-egy családtól anélkül, hogy előbb ne imádkoztunk volna a betegekért és a család mindennapi gondjaiért. A családok szoros összefogása, úgy tűnik, a Bangladeshez hasonló országokban az egyetlen lehetőség arra, hogy az élet nehézségeivel szembe tudjanak nézni. Minden

egy tag érzi: tartozik valahová, van hazája, ami megőrzi őt attól, hogy az embertömegben elveszen.

A családokon belüli feladatköröket gyakran világosan elhatárolják. A szigorú rangsor teszi lehetővé az embereknek szűk helyen is az együttélést. Az ilyen szoros családi élet természetesen sokszor táptalaja a feszültségeknek. Az anyagi kérdések, a gyermekek továbbtanulása, és nem utolsósorban a gyermekek jövő házasága sok haragot vagy civakodást okozhat. Ezt különösen a falvakban lehet észlelni, főleg testvérek között. Gyakran teljesen eltérő természetű gyermekeknek kell egymással kijönniük, és a fiatalabbnak alá kell vetniük magukat az idősebbeknek, még akkor is, ha már rég saját családot alapítottak. Sokszor előfordul, hogy három nemzedék él együtt egyetlen kis kunyhóban.

Vannak szülők, akik hitüket gyermekeik előtt kevés szóval élik meg. Részt vesznek a gyülekezeti munkában, naponta tartanak családi áhítatot. Ebben a közösségi társadalomban ennek nagy jelentősége van. A család hétköznapijában nyert hitbeli tapasztalatok arra bátorítják a gyermekeket, hogy bízzák magukat az Úr Jézusra. Úgy látom, hogy Bangladesben ez a nyitja a boldog családi életnek. Ez a hit a hétköznapi kemény valóságának próbáját is kiállja. Bangladesben a szomszédok hamar felfigyelnek azokra a családokra, amelyek hitüket ilyen tevékenyen élik meg, és biza-

A családok csak szoros összefogással tudnak megbirkózni az élet viszontagságaival.

lommal lesznek irántuk. Egy olyan társadalomban, amely nem ismeri ezeket az értékeket, a gyakorlatban megélt hitelvek felkeltik az érdeklődést.

Egyik lelkészünk, aki pontosan a szerint élt, amit a Bibliából felismert, olyan gyülekezetbe került, amelyben már nem az Úr Jézus foglalta el a központi helyet. Alig egy év múlva bosszúság és veszekedés helyett öröm és elégedettség sugárzott a gyülekezeti tagok arcáról.

Bangladesben a család fontos szerepet tölt be az evangélium ter-

jesztésében. Ha egy családtag hitre jut, annak gyakran az a következménye, hogy más családtagok is az Úr Jézushoz találhatnak. Az animista és hindu családokban mi, misszionáriusok különösen azt hangsúlyozzuk, hogy a keresztyén hitben fontos az Istennel való személyes kapcsolat, ezért az, hogy valaki megtér, nem múlhat kizárólag a családfő döntésén. A bangladesi közösségi kultúrában sok területen a család mondja ki az utolsó szót.

Matthias Lüdemann

Matthias és Heike Lüdemann hatgyermekes család. A LM Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt Matthias mezőgazdászként, Heike ápolónőként dolgozott. 1999–2009-ig Bangladesben Dinadzpur körzetében a TEE- (iskolarendszereken kívüli teológiai képzés) munkában vettek részt, foglalkoztak az ifjúsággal és a fiúinternátusban szolgáltak. 2011 őszétől közösségi lelkipásztori szolgálatba álltak be Németországban, Kraichgau körzetben.

BURUNDI

A családi élet csupa kihívás

Burundiban a családok újra és újra a legkülönfélébb kihívások előtt állnak, mint pl. a munkanélküliség, éhezés, alultápláltság, hozzátartozók elvesztése, pénzszűke. – Tekintsünk most be három burundi barátunk teljesen hétköznapi családi életébe.

Távol a családtól

Eliézel az anglikán egyház sombói gyülekezetének lelkésze, ott szolgál, ahol a Liebenzelli Misszió egy klinikát támogat. Sok órányi busz- és gyalogút távolságra él a családjától. A felesége gondoskodik a családról, a házról és dolgozik a földeken. A munkában hat gyermekük közül a legidősebb segítségére számíthat. Eliézel az ország belsejében lakó legtöbb lelkészhez hasonlóan csak kb. kéthavonta láthatja a családját. Különösen nyomasztó a helyzet, ha a családban megbetegszik valaki. Ilyenkor minden követ megmozgatnak, hogy meg tudja tenni haza a költséges és hosszú utat. Eliézel és a többi lelkész nem egyedi eset. Sok burundi férfi keres a fővárosban munkát. A családok otthon maradnak a faluban, mert a földeket továbbra is művelni kell, és az élet a

fővárosban szinte megfizethetetlen az egész család számára.

Soha sincs idő

Béatrice férjnél van, egy kétéves és egy féléves gyermek édesanyja. Mint a legtöbb burundi asszony, akiknek lehetősége nyílik rá, dolgozni jár. Minden nap korán reggel munkába indul és késő délután ér haza. Munka mellett jogot tanul, délután alig egy órát tölt otthon, és már újra útra kell kelnie, hogy időben érjen az esti iskolába. Azt reméli, hogy egyszer majd tanulmányai befejezése után nagyobb jövedelemre tesz szert. Bujumburában, Burundi fővárosában az élet csupa kihívás. Annak ellenére, hogy férjével mindketten dolgoznak, csak egy picit két szobás lakást tudnak fenntartani. Abban reménykednek, hogy hamarosan saját házba költözhetnek. A gyermekekre egy gyermeklány vigyáz, ahogy az a legtöbb burundi családban szokás. A családra csak hétféteken jut idő, akkor sem sok.

A felelősséget egyedül kell viselniük

Liberathe keresztyén családban nőtt fel, négy felnőtt gyermek édesanyja.

Sokan „Mama Général”-nak nevezik. Général volt legidősebb fiának a neve. Burundiban szívesen szólítják a szülőket „mamának”, vagy „papának” és hozzámondják a legidősebb gyermek nevét. Sajnos, mind legidősebb fia, mind a férje már meghalt. Neki pedig, az özvegyasszonynak nincs könnyű dolga. A kiadásokhoz képest kicsi a bevétel. Liberathe teljes szívből hálás Istennek a hétköznapi tapasztalettségéért. Mind a három gyermeke egyetemre járhat. Ez számára valóságos csoda. A „Général” név egyébként francia eredetű és körülbelül annyit jelent, mint egyetemes, általános. És Mama Généralt, az „általános mamát”, jobban mondva „mindenki édesanyját” sokan ismerik.

Eliézel, Béatrice és Liberathe készségesen elfogadják a hétköznapi kihívásokat, mert világosan látják: a munkahely és a vele járó létfenntartáshoz szükséges jövedelem egyáltalán nem természetes, nem magától értetődő dolog.

Milyen jó tudni, hogy kihívásainkat és a belőlük fakadó gondokat mi is Istenre vethetjük, mert neki gondja van ránk (1Pt 5,7). Így tapasztalhatjuk mindnyájan Isten segítségét a hétköznapi életben.

Köszönjük, ha velünk együtt imádkoznak:

– a sok feszültséggel járó kihívások megoldódásáért, amelyekben családok élnek

– a férfiakért és családjaikért, akik távol élnek egymástól és csak ritkán látják egymást

– az asszonyokért, az anyákért és családjaikért, akiknek alig van idejük egymásra

– az özvegyekért és (fél)árvákért, akik gyakran csak önmagukra számíthatnak

– hogy Isten mindnyájukat megáldja a legkülönbözőbb helyzetekben is, és mások számára áldássá tegye őket!

Samuel és Sabine Anderson kétgyermekes család, 2008 szeptemberében utaztak ki Burundiba. Először a kirundi nyelvet tanulták és gyülekezetekben segítettek, jelenleg a helyi munkatársak teológiai képzését végzik.

PÁPUA ÚJ-GUINEA

Nagycsaládi kötelékek

Ha járjuk a világot, észreveszünk, hogy az emberek mennyire különböző életvitelt alakítanak ki. Minden kultúrában más és más, hogyan öltözködünk, mit eszünk, milyen szavakkal köszönünk egymásnak. Itt, Mánusz szigetén a férfiak időnként egy szoknyaszerű ruházatot viselnek – ez Magyarországon igencsak furcsán hatna. Az ilyen szemmel látható különbségeket könnyű felfedezni. Azonban az együttélés szabályai, a kapcsolati rendszerek és az ehhez szorosan kapcsolódó értékrendek közötti különbségek csak hosszabb idő után tűnnek fel, és bizony sokszor nagyon eltérnek attól, amit mi „normálisnak” tartunk. „Normálisnak” elsősorban nem az elérendő célt tekintjük, hanem azt, amelyben felnőtünk, amelyet megszoktunk.

Az egyik fiatal nő korábban sokat segített nekünk a házimunkában. Azóta hozzám egy tanárhoz, és született egy kisgyermekük is. Amikor a férjét egy távolabbi vidékre helyezték át, a fiatalasszonynak teljesen természetes volt, hogy nem költözik el vele, hanem itt marad Mánuszon a „saját családjánál”. Itt van az „otthona”, itt számíthat a szüleire, nagynénjeire, unokatestvéire. Itt van a szociális hálójá. Sokak számára itt ez teljesen érthető és elfogadható gondolkodás.

Egy párt, adott esetben gyermekkel, nyugaton bizonyára a társadalom fontos részének tekintenének. Itt azonban teljesen más a közfelfogás. A szűk családnál jóval fontosabb a nagycsalád. Egy adott személy sokkal szorosabban kötődik a kiterjedt cs-

ládhoz, mint ahogy az itt, Magyarországon megszokott. Ez természetesen korlátozza az egyén szabadságát, és kevésbé ad lehetőséget az önálló döntésekre. Ugyanakkor nagyobb összetartást biztosít, és megóv attól, hogy bárki bármiben hiányt szenvedjen.

Elég sok nagyszülővel találkozunk, akiknek az unokái nemcsak pár órára ugranak be hozzájuk délutánonként, hanem huzamosabb ideig náluk is laknak.

Nem messze tőlünk, itt a központban lakik Bob és Janet. Unokájuk, Nathan évekig velük lakott. Szülei Port Moresby-ben élnek, ahol nagyon jól keresnek. Nathan itt lakhatott Mánuszon a nagyszüleinél, és a szülei a fővárosban maradhattak dolgozni. A fiú nálunk járt óvodába. A környék rendkívül biztonságos és szép volt. Olyan nevelést kapott, hogy megtanult ragaszkodni a gyökereihez, mert ha a családok évekre el is hagyják Mánuszt, mégis a nagycsaládjukhoz, a falujukhoz tartozónak érzik magukat.

Gyermekeink, Johnny és Joy Nathannal együtt jártak óvodába, aztán barátok lettek. Mánusz hamarosan Nathan otthonává vált. Bobot csak úgy hívta, hogy „Bubu-Daddy” (nagyapa-apuci). Bob nemrég mesélte, hogy Nathan este általában úgy aludt mellette, hogy kis feje az ő karján pihent. Bob és Janet néhányszor már megpróbálták rábírní Nathant, hogy költözzön vissza a saját szüleihez Port Moresby-be. A fiú azonban hallani sem akart róla. Amikor 2009 végén hazautaztunk Németországba

szolgálati szabadságra, Nathan mindenképpen ki akart kísérni bennünket a reptérre. Akkortájt döntötte el Bob és Janet, hogy most már igazán itt az ideje, hogy Nathan visszamenjen a szüleikhez, különben teljesen elidegenedik tőlük. Édesanyja jött el érte Mánuszra, Bob pedig megígérte neki, hogy meglátogatja majd Port Moresby-ben. Nathan elment, és azóta a szüleinél lakik. Ám még mindig rendszeresen telefonál az ő „Bubu-Daddy”-jének.

Nagyon elgondolkodtató a nagycsaládok ilyen erős összetartása. Az ember számíthat a másakra, kölcsönösen megbízhatnak egymásban és segítik a másikat. Az idősothton fogalma Pápua Új-Guineában (egyelőre) ismeretlen. Aki nem szántsándékkal szakítja ki magát a nagycsaládi kötelékekből, annak ott mindig van hely, és támaszra talál.

Ugyanakkor nagyon sok hiányosságot látunk a kiscsaládokon belül. Néha valóban feltesszük a kérdést, vajon van-e egymás iránti nyíltság és bizalom a házaspár között, és hogyan jut kifejezésre az egymás iránti szeretet. A családon belüli erőszak, sajnos, nagyon elterjedt és egyre elfogadottabb. Egyre több aggodalommal tölt el bennünket az is, ahogy a szülők a gyermekekkel bánnak. Nathan elsősorban a nagyszüleihez kötődött. Hogyan hat ez a váltás majd a fejlődésére? Jó néhány gyermeket ismerünk, akik a nagynénjükénél vagy nagybátyjuknál nőnek fel, látunk kicsi gyermekeket, akiket óránként át magukra hagynak, vagy túl kevényt fenyítnek.

Misszionáriusként szeretnénk, ha az itt élők kultúráját sikerülne megőriznünk, ugyanakkor arra törekszünk, hogy az emberek tudjanak a bibliai mérce szerinti életet élni. Néha konkrét helyzetekben vagy a prédikációban állást kell foglalnunk. Ugyanakkora súlya van annak is, ahogy családi életünket éljük. A házunk úgy helyezkedik el, hogy minden oldalról be lehet látni. A körülöttünk élők egyenes adásban láthatják, hogy mi, a

háaspár hogyan beszélünk egymással, hogyan kezeljük konfliktusainkat, és hogyan bánunk gyermekeinkkel.

Bár nagyra értékeljük az itteni nagycsaládok összetartását, nagyon szeretnénk azt is, ha munkánk és példánk hatására erős és egészséges házasságok születnének, és a szülő-gyermek kapcsolatokra a gondoskodás és a mély bizalom nyomná rá bélyegét.

Simon Herrmann

Simon és Yvonne Herrmann két-gyermekes család. A Liebenzelli Teológiai Szeminárium elvégzése előtt Simon személyzeti vezető, Yvonne pedig műszerész volt. 2006 óta Pápua Új-Guineában élnek. Először a nyelvet tanulták, majd Mánuszon bekapcsolódtak az ifjúsági munkába és az oktatásba.

FRANCIAORSZÁG

Istennel a mindennapokban

A francia család

Franciaországban a gyermekszülések aránya meghaladja az európai átlagot: egy nőre átlagosan két gyermek jut (Németországban 1,3 gyermek). Ez az arány nemcsak a bevándorlókra érvényes. Sok francia házaspárnak van három gyermeke, és nem kevés a nagycsaládok száma sem. A jövőben sok fiatal család él Franciaországban, abban az országban, ahol a nők 80%-a dolgozik. A gyermekek sokszor négy hónaposan már bölcsődébe kerülnek, mert elég jó gondozórendszer működik az országban. A férfiek egyre kevesebbet segítenek a háztartásban és a gyermeknevelésben. A család esténként és a hétvégeken látja egymást. A gyermekek az iskolai menzán ebédelnek.

A tehetősebb polgári családok megengedhetik maguknak, hogy a téli szünetben síelni menjenek, nyáron pedig a tengerhez utazzanak. Nyáron sok család tart nagycsaládi találkozókat, vagy kibérelnek egy nagy nyaralót, ahol helyet kapnak a nagyszülők is. Az emberek többsége tulajdonképpen büszke a családjára, és a családi titkokat nem kürtölik szét.

Isten számára kevés hely jut a család hétköznapijaiban. Az iskola teljes mértékben vallásmentes, falai között Isten nevét említeni sem szabad. Néhány családban, ahol mindkét szülő

hívó, keresztyén énekeket énekelnek vagy hallgatnak közösen, és közös családi áhítatot tartanak. A gyermekekkel való imádkozás, a különböző gyülekezeti alkalmak látogatása, a bibliai történeteket feldolgozó filmek megnézése a mindennapokhoz tartozik. Megnehezíti viszont az életet, ha csak az egyik szülő hívó, a másik pedig a fent említett értékek ellen van. Ekkor sok kompromisszumot kell kötni. A gyermekek csak ritkán mehetnek templomba, s a különböző rendezvényekre is csak akkor jutnak el, ha a családnak épp nincs más programja.

Néhány példa gyülekezetünkől:

Cecile szeretné, ha gyermeke áldásban részesülne a gyülekezet előtt. Apósa rendszeresen jár istentiszteletre, de a gyermek édesapja muszlim, ezért lehetetlen a keresztyén gyermekáldás.

Leane kétéves kislányával jár az istentiszteletre. Ahogy ő mondaná:

„Arra gondoltam, ma eljövök, mert a férjem úgyis dolgozik.” Ha férje nincs otthon, volt már rá példa, hogy az imaóra nála volt, sőt a mortagne-i gyülekezettel együtt családi istentiszteletet is tarthattunk a kertjükben.

Az afrikai bevándorlónak köszönhetően egy teljesen más családi életformát is megismerhettünk. Sok anyaországban titokban még részben él a poligámia. Úgy tűnik, egyesek egy feleséget tartanak Párizsban, egy másikat pedig Alençonban. A gyermeknevelés elsősorban az anyákra hárul. Az anya dolgozni megy (legtöbbször takarítani vagy idős embereket ápolni), ő kapja a családi pótlékot, és szociális lakást bérel a saját neve alatt... A gyermek minden nagybácsi, idősebb bátyot, illetve minden egyéb férfi honfitársat „apá”-nak szólít, akiknek megengedett, hogy a gyermeket rendreutasítsák. Ezekben az esetekben elég nehéz megmondani, ki a biológiai apa.

Ming elmondta, hogy neki egyáltalán nem könnyű az együttélés. Nővére buddhista, ám Ming fogyatékos és kénytelenek megosztani egymással egyetlen szobájukat. Sokat imádkozik azért, hogy a pogány környezet ellenére hű tudjon maradni Jézushoz.

Ha az ember a piacon a gyermekeknek keresztyén újságot szeretne ajándékozni, sokszor tapasztalja, hogy az egyik szülő elfogadja, a másik viszont szigorúan ellenzi.

A Rapp család

Tavaly nyáron egy parkban a szülők a gyermekekkel együtt hallgattak végig egy bibliai történetet. Nagyon örülünk, hogy jó néhány, gyülekezetünkhöz tartozó családban sokszor néznek keresztyén témájú filmeket, sőt szinte egész nap ezek mennek a háttérben, a tévében. Szívesen hallgatnak keresztyén énekeket, az

aszatnál a letéptős naptárból olvasnak ígét, vagy CD-ről hallgatnak igehirdetéseket. Ez mind annak a jele, hogy a mindennapi életben Istenben bíznak, mind a jó, mind a rossz napokban, és magukkal viszik Istent a mindennapjaikba. Imádkozunk azért, hogy a családok más családokat is megtudjanak fertőzni vele.

Peter és Sigrun Rapp öt fiúgyermek szülei. A LM Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt Peter rendőr volt, Sigrun pedig városi ellenőrként dolgozott. 1991 óta élnek Franciországba, a nyelvtanulást követően az alençonni gyülekezet alapításában tevékenykednek.

BURUNDI

Ragaszkodunk az értékeinkhez

Családunk 1997 óta él Burundiban. Ebben az afrikai országban vagyunk misszionáriusok. Nagyon hamar feltűnt nekünk, hogy bár sok burundi számára fontos a család és a gyermekek, a gyakorlat mégis teljesen mást mutat: A fővárosban, ahol néhány éve élünk, a legtöbb családban nemcsak a férfi dolgozik, hanem a nő is, hogy a család meg tudjon élni. A munka gyakran csak este hat órákor ér véget. Ezután általában családokhoz mennek látogatóba, vagy a barátokkal együtt még elmennek egyet inni. Az elmúlt években az is „modern” lett, hogy képzettségüket esti iskolában tovább „növeljék”, és azután több pénzt keressenek. A gyermekekre gyermeklány vigyáz.

Ez alól barátunk, Manassé Havyarimana képez kivételt:

Manassé 62 éves, presbiter Bujumburában, az anglikán székesegyházban. 34 évig élt együtt feleségével, Françoise-zal, de már három éve özvegy. Öt gyermeke és két unokája van. Jelenleg egy bizottság vezetője, amely vitás telek/birtok ügyekben dönt. Felesége, munkája mellett évtizedekig volt a vasárnapi iskola vezetője, és sok száz gyermeknek lett „lelki anyja”.

Manassé Havyarimanát a családi életről kérdeztem:

Véleményed szerint mi jellemzi a burundi családokat?

A burundiak számára nagyon fontos a család. Mindenekelőtt az

apa visel nagy felelősséget mind azért, ami a családban történik és a földtulajdonért. Ha az anya is jól képzett, tanult ember, a többi aszszonynál jobban részt vesz a döntések meghozatalában, de a végső szó mindig a férfié.

A fiúk vagy a lányok fontosabbak a családban?

Hagyományosan a fiúk voltak a fontosabbak, mert ők művelték az örökölt földet. Időközben azonban a gyermekek egyre inkább egyenrangúaknak számítanak.

Előnyökkel is jár, ha valakinek lányai vannak, vagy nem?

Igen, mindenekelőtt azoknak, akik szeretik a teheneket. Akinek sok lánya van, sok tehénre számíthat, amelyeket menyasszonypénzként kap. Ezért vannak olyan családok, amelyek inkább sok lányt szeretnének. Ez a fiúnak is segít, mert az apának minden bizonnyal van legalább egy tehene a lánytestvér után kapott menyasszonypénzből, hogy a leendő feleséget meg tudják fizetni.

Milyen értékek fontosak még ma is?

A családi összetartás. Ha valaki el is költözik, hogy saját családot alapítson, megmarad a kapcsolat az eredeti családjával.

Irène lányod a családjával Kanadában él. Hogyan valósul meg az egység tartozás?

Mi mindig tartjuk a kapcsolatot

egymással. Hetente egyszer telefonálunk vagy e-mail-t küldünk. Lányunk naponta tudja, mit csinálnak a testvérei és mi történik itthon. Miniket is érdekel, hogy ő hogy van. De úgy érezzük, hogy szívesebben látnánk egymást gyakrabban.

Az összetartáson kívül vannak más értékek is?

Igen, az élő Istenben való hit. A legtöbb burundi jár valamilyen templomba.

Hogyan ragaszkodik valaki egy keresztyén családban Istenhez?

A szülők otthon közös imádkozást tartanak. De a rendszeres vasárnapi templomba járás is segít a gyermekeknek, hogy ragaszkodjanak hitükhöz.

A szomszédjaitok is tartanak közös imádkozást?

Nem, a szomszédok nem feltétlenül gyakorolják. De én olyan családból származom, ahol minden este tartottunk imaközösséget. Édesapám evangélikus és hittantanár volt. Ő tanított meg arra, hogy minden este közösen imádkozzunk.

Tehát olyan környezetben nőttél fel, ahol minden este közösen imádkoztak?

Igen, legalábbis amikor kicsi voltam. Amikor viszont nagyobb lettem, önállósítottam magam. Voltak évek, amikor egyáltalán nem imádkoztam.

De miután megtaláltad az Úr Jézust, a feleségeddel együtt döntöttetek arról, hogy a gyermekekkel imádkoztok?

Mindig tudtam, hogy keresztyén családból származom, még akkor is, amikor nagyon távol kerültem Istentől. Templomban is esküdtünk. A feleségem tanárnő volt, lelkileg ő gondoskodott a gyermekeinkről, majd vasárnaponként a többi gyermekről is a templomban, a vasárnapi iskolában. Teljesen természetes volt, hogy a gyermeknevelésnek ezt a részét ő vette a kezébe. Esténként lefekvés előtt mindnyájan együtt voltunk. Együtt énekelünk, néha a szomszéd gyermekek is átjöttek, akiket a vasárnapi iskolából ismertünk. Megtanítottuk őket hangosan imádkozni, egyik a másik után imádkozott. Felkértük őket, hogy imádkozzanak ezért vagy azért a dologért. Mielőtt együtt olvastunk a Bibliából, imaközösséget tartottunk. Nekünk fontos volt, hogy a gyermekeink tudjanak énekelni és imádkozni.

Honnan jött az ötlet, hogy együtt imádkozzatok?

Minden bizonnyal édesapám példája segített. Idővel, amikor a gyer-

meink megértették az imádság és Isten Igéjének az értelmét, akkor ezt a mi családjukban is elkezdtük. Nem volt más példaképünk. Azt hiszem, hogy a Szentlélek vezetett bennünket. Nem tudok másoknak prédikálni, ha a saját családomnak nem prédikálok!

A gyermekeitek mindig szívesen vettek részt az áhítatokon?

Amikor kicsik voltak, még „szófogadóbbak” voltak. Kamaszkorukban, 14 éves koruktól észrevettük, hogy valami mást akarnak. Megpróbálták kikerülni a közös imádkozást, például azzal, hogy születésnapokra hívták őket. Mindig találtak valami ürügyet, hogy ne kelljen részt venniük az imádkozáson. Ezért leültünk velük, hogy megbeszéljük: megértjük, hogy barátaitok vannak. De nem tudnánk mégis egy időpontban megegyezni, amikor mindnyájan együtt tudunk imádkozni?

És találtunk időpontot! Most is, amikor már befejezték tanulmányukat, dolgoznak, és sok elfoglaltságuk van, este kilencre minden gyermek itthon van, hogy részt vegyen a közös imádkozáson. Az áhítatot a Szentírás Szövetség bibliaolvasó vezérfonala alapján tartjuk, és aki

még itthon lakik, mindig készül egy estére. Ez mindnyájunknak jó. Ha valakinek valami közbejön, szól: „Papa, ma más elfoglaltságom van, este nem tudok itt lenni.”

Szeretnél még valami fontosat hozzáfűzni?

Szeretném, hogyha a gyermekeimnek saját családjuk lesz, akkor is megtartanák a közös imádkozást, ahogy én az édesapámtól tanultam. A szomszédokat és a körülöttem élőket is erre szeretném buzdítani. A burundi társadalomban tudatosabban meg kellene élni a keresztyén értékeket, hogy Isten még jobban vezethessen bennünket. A családok azok a kis csoportok, amelyekre a társadalom épül. Ha ezek a kis sejtek megszilárdulnak, akkor megváltozhat a közösség, mert a fontos értékeket nem lehet az utcán összegyűjteni.

Köszönöm a beszélgetést!

Az interjút Helge Hartmann készítette.

Helge és Christiane Hartmann

ötgyermekes család. Helge érettségi után elvégezte a Liebenzelli Misszió Teológiai Szemináriumát, Christine általános iskolai tanárnő volt. 1989–1994-ben Helge prédikatori szolgálatot vállalt, 1994–1997-ben nyelvtanulás és gyülekezeti munka következett Franciaországban, 1997 vége óta Burundiban élnek, Helge 2000 óta területi vezető, a bujumburai francia nyelvű anglikán gyülekezet és a muramvyai bibliaiskola vezetője, a TEE (a munkatársak iskolarendszeren kívüli teológiai képzése) munka, a Sombó-klinika és az utcagyermekek között szolgáló munkatársak lelkigondozása is feladatai közé tartozik.

A Havyarimana családnak fontos a közös imádkozás ideje

A család – a szélsőségek helye

– Kérlek, maradj itt, nem akarom, hogy elmenj – szölt utánam szomorúan egy fiú, aki hallgatóm volt egy gyermekhéten.

– Engem apukám nem szeret. Ha valamit rosszul csinállok, megver. A szüleimnek mindegy, hogy otthon vagyok-e – mesélte egy lány egy másik gyermekhéten.

– Utálom az anyukámat, mert egyáltalán nem akar engem – panaszkodott egy nyolc éves kislány egy ifinapon.

– Nekem vannak a legjobb szüleim – szölt egy fiú.

– Az én apukám a legjobb fej! – mondta egy lány egy gyermekhéten.

– Anyukám egyszerűen szuper. Olyan jól tud főzni! – hallottam egy másik gyermekhéten.

A család a szélsőségek helye! Vannak olyan gyermekek, akiket szeretnek, és akiknek minden lehetőségük megvan arra, hogy jól felnövekedjenek ebben a világban, és olyan gyermekek, akik sohasem kapnak biztató jövőképet. A testi és lelki erőszaktól kezdve a védettséig minden megtalálható. Missziói

munkánkban mi is, a gyermekközpont csapata Németország-szerte sok gyülekezetben ilyen különböző gyermekekkel foglalkozunk. Ez teszi a munkát olyan érdekesítővé és egyben kihívássá. Mire van ezeknek a gyermekeknek és szülőknek szükségük? Mit adhatok nekik az alatt a rövid kis idő alatt, amíg velük vagyok? Mit akar nekik Isten mondani? Ki lehet nekik Isten? Sokat foglalkoztatnak az ilyen és hasonló kérdések. Hazánknak ismét teherbíró családokra van szüksége, de hogyan tudnak a családok ismét terheket hordozni?

A gyermekek formáltatásuk 80%-át a szülői házban élik meg. Fejlődésükben, értékeik, hitük kialakulásában a további életükre az anyával és az apával való kapcsolat hat legerősebben. Nagyon fontos, hogy ezen a téren ne csak a gyermeket tartsuk szem előtt, hanem sokkal inkább az egész környezetét. Ez pedig legnagyobb részt a család.

A családoknak, még a keresztyén családoknak is szüksége van segítségre abban, hogyan élhetnék meg hitüket és képviselhetnék ott-

hon a teherbíró keresztyén értékeket. Szükségük van ötletekre is, hogyan adhatnák tovább ezeket az értékeket gyermekeiknek, hogy egész életükön át megmaradjanak. A Gnadaui Községi Szövetséggel éppen egy olyan terven dolgozunk, amelynek a célja a családok erősítése abban, hogy ezeket a fontos értékeket együtt éljék meg a mindennapokban.

Addig is az a célom, hogy a gyermekeknek és a szülőknek teljes buzgalommal és erőbedobással vigyem a jó hírt, az evangéliumot, aki az Úr Jézus, akinek hatalma van beleszólni egy életbe, hogy teljesen megváltozhasson. A tanítványok imádsága is erre biztat az Apostolok cselekedetei 4. fejezetének 30. versében: „Te pedig nyújtsd ki a kezdet gyógyításra, hogy jelek és csodák történjenek a te szent Szolgád, Jézus neve által”.

Megköszönjük, ha imáival támogatja munkánkat, amellyel azt szeretnénk elérni, hogy a gyermekek és a családok életét az evangélium formálja hazánkban.

Daniel Sowa, a gyermekközpont csoportvezetője

KÖZÉP-ÁZSIA

Példaképek kerestetnek!

Közép-Ázsiában a legtöbb helyi gyülekezet olyan hívőkből áll, akik az utolsó 20 évben jutottak hitre Jézus Krisztusban. Nagyon kevés hívő példaképük van, mert még az úgynevezett „öreges” is viszonylag fiatalok. A hívők többsége első generációs keresztyén. Ez a családi viszonyokra is kihat. Sokan elváltak, második házasságban élnek hitetlen házastárssal vagy nehéz családi körülmények között. Ennek folytán nagyon kevés olyan keresztyén családot láthatunk, amelyek a

gyülekezetben a fiatal házaspároknak példaképként szolgálhatnának. Harmonikus családi élettel és jó házassággal itt nagyon ritkán találkozunk.

Ilyen bátorító példa Nurlan és Gulsad. Az ő történetüket szeretnénk most röviden elmondani:

Nurlan hagyományos muszlim szülői házban nőtt fel. A családon belül szoros volt az összetartás. Szülei sokat segítették, magániskolába

járhatott. Egy misszionáriusok által szervezett angol tanfolyamon került kapcsolatba a gyülekezettel és hitre jutott. Megtérésével azonban otthon elkezdődtek a problémák. Szülei azal vádolták, hogy elárulta őket és az egész családra szégyent hozott. Anyja különösen nehezen viselte el fia megtérését és sokat sírt, apja pedig megfenyegette. Az iskola befejezése után Nurlan a fővárosba ment dolgozni, ahol titokban gyülekezetbe járt. A szüleitől elválasztó távolság miatt oldódott a családi feszültség.

Eleinte Gulsad is hitetlen családban élt. Gyermekéveit szülei és két lánytestvérével egy falusi parasztgazdaságban töltötte. Egy hívő szomszéd bizonyágtétele vezette még gyermekkorában az

2009-ben Nurlan és Gulsad öszezaházasodtak és ma már együtt írják közös történetüket. Semmit sem kívánna az ember jobban nekik, mint hogy minden jóra forduljon és „happy end” legyen a történet vége...

A házaspár álmokat szó jövendő családi életükről. Egy életen át tisztelettel szeretnének egymás iránt viseltetni és mindig szeretnének egymásnak örülni. Szeretnék, ha szerelmük késő öregségükig „friss” maradna. Minden vágyuk, hogy saját lakásba költözhessenek, közel a szülők lakásához. Szeretnék, ha gyermekeik a nagymama babonás befolyása nélkül nőhetnének fel. Keresztyén szellemben akarják őket nevelni és átadni nekik az életben a legfontosabbat: hogy van Isten, aki annyira szereti őket, hogy Fia életét adta értük. Ehhez az Istenhez mindig fordulhatunk és neki semmi sem lehetetlen.

Nurlan és Gulsad

El-elmosolyodnak, miközben történetüket mesélik, mint máskor is olyan gyakran. Ez nehéz életük ismeretében ellentmondásosnak tűnik.

Úr Jézushoz. Nemsokára anyja és egyik húga is megtért. Ezután azonban szülei rövid időn belül elváltak és a család széthullott. Testvérei a nagymamához kerültek, ő pedig az édesanyjával a fővárosba költözött. Három év múlva az édesanya tuberkulózist kapott és idejének nagy részét kórházban töltötte. Gulsad bentlakásos iskolába került. Testvéreit évente kétszer látta, apja pedig már két évvel korábban meghalt. Csak iskolájának befejezése után költözött össze ismét testvéreivel és anyjával egy kisebb városba, ahol lakást vásároltak. Ebben a városban rendszeresen jártak gyülekezetbe. Anyját 2010-ben elvitte a tüdővész.

Esküvőjük óta Nurlan szüleinél laknak egy parányi szobában. Helyi szokás szerint Nurlannak, mint legfiatalabb fiúnak kötelessége a szülőknél lakni és róluk életük végéig gondoskodni. Kötelességét teljesíteni is kívánja, mert szereti a szüleit. Ám hitük miatt a fiataloknak nagyon nehéz az élete a szülőknél és gyakran érik őket támadások. A szülők vasárnaponként nem engedik el a fiatalokat a templomba, és keresztyén barátaikkal való kapcsolataikat is igyekeznek megakadályozni. Pedig a fiatal házaspár nagyon vágyik ilyen kapcsolatokra, szeretnék barátaikat meghívni az otthonukba, missziói munkát végezni és a gyülekezethez tartozni.

Mosolyuk azonban nem mesterkél, inkább azt fejezi ki: a mi Istenünkért mindent érdemes vállalni! Rábizzuk az életünket – mind a házasságunkat, mind a családukat. Ezzel a bizalommal és arcukon ezzel a mosollyal ők azok, akikre a gyülekezetek fiatal házaspárjainak és más pároknak szükségük van. Bátorító példaképek.

Matthias és Christine egy kis-lány szülei. A Liebenzelli Teológiai Szeminárium elvégzése előtt Matthias asztalos, Christine általános iskolai tanárnő volt. 2008 októbere óta Közép-Ázsiában élnek, jelenleg nyelvtanfolyamon vesznek részt.

MALAWI

Matriarchális (anyajogú) családszerkezet Malawiban

Miért fontosabb valakinek az unokaöccse, mint a saját fia?

Az egyik családban azt vet-tük észre, hogy az idősebb fiút otthon inkább megtűrik, mint-

sem szívesen látják. Az apa már régen elhagyta fia édesanyját, és időközben második feleségével alapított családot. Ráadásul a kamasz fiúnak mostohaanyjával való

viszonyát szemmel láthatóan nem a szeretet jellemezte.

Miért hagyta azonban magára az apa saját fiát annyira, hogy még iskolai tanulmányait sem tette

lehetővé? Hogy ennek nem anyagi okai voltak, ez legkésőbb akkor vált világossá, amikor az apa unokaöccse a családhoz költözött és nagybátyjától az iskolalátogatáshoz szükséges anyagi támogatást megkapta.

Ez a megfigyelés arra készítette, hogy megkérdezzem a családapától, miért hagyta magára a fiát, unokaöccsének azonban pontosan azt a támogatást nyújtotta, ami véleményem szerint elsősorban mégiscsak a saját fiát illette volna meg. A válasz a vártnál gyorsabban érkezett: „Unokaöcsém fog majd a temetéséről gondoskodni.”

Ehhez tudni kell, hogy a malawi kultúrában a temetés az elképzelhető legfontosabb esemény. Egy méltó temetés olyan, mint az élet i betűjén a pont. Ezért tűnik az élők legfontosabb kívánságának, hogy ha egyszer itt az idő, tisztelettel övezve helyezék örök nyugalomra földi maradványaikat.

Olyankor semmi sem hiányozhat, a temetésen csak jót szabad mondani az elhunytáról. Így nézve érthető csak, hogy ismerősünk a tőle telhető módon támogatja azt az embert, aki majd a temetését rendezzi. A matriarchális kultúrá-

ban ez az ember az unokaöcs, pontosabban a lánytestvér legidősebb fia.

Ha a fiatal generáció oldaláról szemléljük a helyzetet, a legfontosabb férfi rokon az anyai nagybácsi, tehát az anya fiútestvére. A nyelvhasználat alapján a nagybácsi a gyermek „tulajdonosa”. Magyarul természetesen jobban hangzik, hogyha gyámnak nevezzük. Ha fontos döntésekről van szó, mint például az iskolai képzés, később pedig természetesen a házasság, a gyámé az utolsó szó. Előfordult már olyan eset is, hogy a vér szerinti apa a sógorától (a gyámtól) kért engedélyt, hogy saját gyermekét kórházba szállíthassa. Nagyon nehezemre esett, amikor fél napig a nagybácsi jóváhagyására vártunk, közben pedig a gyermeknek sürgős orvosi segítségre volt szükség.

Matriarchális családi viszonyok között a hagyomány szerint a férfi beházasodik a nő nagycsaládjába. Ott kell a majorságban a közös életet szolgáló házat felépítenie, azonban ez a ház később az asszony tulajdonának számít, miközben a férj csak az állandó vendég státuszára jogosult. Nem ritkán ezeket a beházasodott férfiakat gyanúsítják varázslással, ha

a nagycsaládban valakire váratlan szenvedés szakad.

Fontos döntések meghozatalakor is gyakran csak mellékszereplők, mert szívesebben kérnek tanácsot az anya fiútestvérétől. A férfiak helyzete a családban – az emberi kapcsolatoktól függően igen nehéz lehet. Az otthonukban nincs sok szavuk. Nem laknak viszont ott, ahol az anyai nagycsaládban felelősséget viselnek, és adott esetben csak arról szereznek tudomást, amit elmondanak nekik.

A missziói munka szempontjából nagyon fontos – ezt a kulturális háttérrel ismerve –, hogy célzottan az asszonyokat is megérinthesse az evangélium, mert az ő befolyásuk nagyobb a gyermekekre és a családra. Minél idősebb egy asszony, annál nagyobb lesz a befolyása. A hagyomány szerint a nagymama viszi el születése után az újszülöttet a varázslóhoz, és ő gondoskodik az újszülött védelmét biztosító amulettől is.

Abban reménykedünk, hogy egyre több nő és nagymama használja befolyását a család érdekében, hogy a gyermekekre Isten áldását kérjék, és ne védelmező amuletteket vásároljanak nekik.

Michael Volz

Kis falusi ház

Michael és Cornelia Volz négygyermekes család. A Liebenzelli Misszió Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt Michael asztalosként, Cornelia titkárnőként dolgozott.

Michael három évig töltött be prédikátori szolgálatot a Liebenzelli Közösségek Szövetségében, 1996. óta Malawiban tanít és vezeti a Csizomo Központot. 2006. óta területi vezető és bibliaiskolai tanár.

Gyülekezet- és családépítés

Peterrel 1992 januárjában utaztunk ki először Japánba. Gyermekünk 1994-ben, 1996-ban és 1998-ban születtek. Most már nemcsak mint házaspár, hanem egész családdal szolgáltunk a misszióban.

A Kress családtól Siraokában 1996-ban vettük át a gyülekezet-alapítási munkát. A mini gyülekezet bérelt teremben tartotta alkalmai. Egyetlen nagy család voltunk a csecsemőtől a nagymamáig. Közös feladatunknak azt tekintettük, hogy mindenki, szomszédok, egyedülálló, anyák gyermekekkel és férfiak, egész családok hallják Jézus evangéliumát. Isten már akkor nagyon tehetséges, lelkes embereket állított mellénk, amikor átvettük a gyülekezet vezetését. Nemsokára családi istentiszteleteket, különösen női csendesnapokat és gyermekalkalmakat tudtunk tartani.

Kisgyermekes családként ugyanebben az életszakaszban járó más családokat akartunk meghívni. Így alakult meg a „Báránka Klub”, egy anya-gyermek kör. A keresztyén óvodában, ahová gyermekeink jártak, nemsokára megismertek minket, németeket, ami újabb kapcsolatokkal ajándékozott meg. Kisgyermekes anyukák és nők rendszeresen elfogadták a meghívásunkat, és nők voltak az elsők, akik élő hitre jutottak és megkeresztelkedtek. A férfiak hívogatása akkor is és most is nehéz feladat Japánban, hiszen már korán reggel elmennek otthonról, és hosszú utat tesznek meg a munkahelyükig. Amikor aztán késő este, nem ritkán kilenc-tíz óra után hazáérnek, már csak arra van erejük, hogy megvacsorázzanak és forró fürdőt vegyenek. Ha szombatonként is dolgozniuk kell, akkor vasárnaponként nem akarnak semmi mást, csak hogy kialhassák magu-

kat. Hogyan vehetnénk rá őket, hogy eljőjenek az istentiszteletre?

Mit tehetne a gyülekezet a családok erősítése érdekében és hogyan könnyíthetnénk meg a férfiaknak, hogy eljussanak a templomba? Vessünk egy pillantást néhányra azokból az alkalmakból, amelyeket a siraoki gyülekezeti munkában meg tudtunk szervezni:

Családi istentiszteletek

Anyák napján a szabad ég alatt egy parkban ünnepi istentiszteletet tartottunk. Énekek, rövid prédikáció, játékok és végül grillezés állt a programban. Erre meg tudtunk hívni olyan családokat is, akik egy hagyományos istentiszteletre nem jöttek volna el. És persze a grillezés amolyan férfidolog!

További alkalom volt a novemberi családi istentisztelet. A japánok a 3, 5 és 7 éves gyermekeiket ebben az időszakban viszik el a templomokba, hogy megáldják őket. Sok keresztyén templom átvette ezt a hagyományt, hogy a gyermekek Isten áldását kaphassák meg. Ezek az istentiszteleti alkalmak mindig evangélizáló összejövetelek voltak és a fő program után kreatív kínálat is szerepelt (famunkák, bábozás, sárkányozás, játékok) a programban, ahol a férfiak kezűgyessége játszotta a főszerepet.

Hétvégi csendes napok

Az egész gyülekezet a hegyekre utazott, ahol a családok idilli barakkokban voltak elszállásolva. A változatos programok – játékok, barkácsolás, kirándulás melegvizes forrásokhoz, áhítat, grillezés – előkészítésének jutalma az lett, hogy egész családok fogadták el a meghívást a férfiakkal együtt. Mi pedig jól tudjuk, hogy az elvetett mag a maga idejében kikel!

Világítótorony

A férfi biblia- és imaórát, amelyet szerda este tartottunk, résztvevőhiány miatt abba kellett hagynunk. Gyakran hívtak telefonon: „Még a vonaton ülök Tokióban. Nem érek oda az imaórára.” Amikor beköltöztünk az új templomépületbe Új-Siraokában, esti összejövetel tartására érkezett kérés. A félórás szerda késő esti összejövetelt „világítótorony” neveztuk el. Rövid áhítat Isten Igéjéből, ének, imádság és a végén egy csésze tea – így világíthatna bele a „tűz” egy munkával teli nap után a szívekbe és olykor a japánok sötétségébe is. A résztvevőket gyakran egyik kezünkön is megszámolhattuk volna. Olykor Peter és Priscilla Kunz missziós nővér voltak az egyedüli résztvevők. Ám emlékszem egy fiatalasszonyra, aki elfogadta meghívásunkat, és később istentiszteletre is eljött. Sajnos, csak kevesen tudták rászánni magukat erre az esti kirándulásra a templomba, és ismét fel kellett hagynunk ezzel az összejövettel.

Házaspári esték

Meghívókat „gyertyafényes vacsorára” következetesen csak a gyülekezet ismeretségi körébe tartozó házaspároknak adtunk, és különösen azoknak, akik közül valamelyik házafél eljárt a templomba. Nagyon meglepődtünk, amikor szinte kivétel nélkül minden meghívott eljött. A japánoknak nem egyszerű a házassági problémák nyílt megbeszélése. A házaspári esték védelmet nyújtó keretében bátorságot, segítséget és biztatást kaptak a házastársukkal való további beszélgetéshez egy tapasztalt lelkigondozótól, akit előadónak hívtunk meg. Előadónk egyértelműen Isten Igéjét állította hallgatósága elé

forrásként a házassági-családi kérdésekben. Sok házasságnak tettek jót a kettesben, gyermekek nélkül töltött órák, a zene és a film ételek.

Imasejtek

Már a gyülekezeti munka kezdetén nagyon szeretünk volna imacsoportokat szervezni. 3 és 4 fős kiscsoportokban. Feltehetően gyülekezetünk minden látogatója megtalálja majd a helyét: hívők és keresők egyaránt. A megvalósítás gyakran nagy küzdelembe került, de minden egyes alkalommal megajándékozottként tértünk vissza a mindennapokba.

Az imasejtek teret adtak nagyon személyes beszélgetéseknek is. Megosztottuk egymással gondjainkat, imádságban Isten elé vittük családtagjainkat, együtt sírtunk és

neveztünk. A kiscsoportokban összeszoktunk, és Isten meghallgatta imádságainkat. Ezek az imasejtek voltak a gyülekezetépítési munka tulajdonképpeni oszlopai és ma is azok.

Nevelési kérdésekkel foglalkozó csoport

A japán szülők figyelme a gyermekek nevelésében gyakran csak azok iskolai képzésére terjed ki. Mi pedig a bibliai értékeket szeretnénk tanítani. Ezért megalapítottuk a nevelési kérdésekkel foglalkozók csoportját, ahova ezeket az értékeket is bevettük. Volt olyan csoportunk is, ahol a gyermekekkel és néha a házassággal való vesződségről is lehetett beszélni. Megpróbáltunk a Biblia kincseiből és a tapasztalatok tárházából segíteni egymásnak.

12 évi siraokai munkánk alatt figyelemmel kísérhettünk néhány családot. Nem mindegyik családi történet végződött „happy end”-del. Ám abban segíthettünk, hogy gyermekek és felnőttek halljanak Jézusról, és láthattuk, mennyien fogadták be már az Urat a szívükbe. Mérheterlen gazdagságot jelentett az a tudat, hogy a keresztyének egész világra kiterjedő családjával lehetünk egyek.

Peter és Susanne Schlotz háromgyermekes család. A Liebenzelli Misszió Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt Peter bankban, Susanne gyermekápolóként dolgozott. 1992 óta Japánban élnek, nyelvtanulmányaik után gyülekezeti munkában vettek részt. Most Tokióban a Liebenzelli Misszió gyermekotthonában dolgoznak.

KENYA

Gyermekbarát Kenya

A gyermek a jómód, az időskori gondoskodás, az elismerés és Isten áldásának a jele. A gyermekes családokat nemcsak barátságosan üdvözlük, hanem sorban állásnál nem kell kivárniuk a hosszú sor végét, helyet kapnak a legelső sorban, és kedvesen mosolyognak rájuk. Az étteremben etetőszékekkel, játszó sarkokkal és kikészített színezőkkel, ceruzákkal várják őket. Kenya valóban gyermekbarát ország, gyakran mi is csak ámulunk: az is megengedett, hogy egy kisbát útlevél nélkül utaztassanak Szudán és Kenya között. Kétéves kislányunk nemrégiben eltört pártojást a boltban – semmi problémát nem jelentett.

A kenyai társadalomban a családok minden reményüket nagyon sokszor a gyermekekbe vetik. Gyakran láthatók családról szóló reklámok, ötös ikrekről vagy kismamákról ké-

szített képek. A szülők sok pénzt fektetnek gyermekeik iskoláztatásába, hogy azok később jól végezzenek, és lehetőség szerint jó munkalehetőségekkel kezdjék az életet. A nagy anyagi ráfordítás eredménye, hogy sokszor mindkét szülő dolgozik, s addig gyermeklány ügyel a gyermekekre.

Ez a jelenség elsősorban a nagyvárosokban látható. A kenyai középosztály tagjaival éljük mindennapjainkat, így látjuk, hogy a gyermekeket gyakran elkényeztetik, és hiányzik életükből a fegyelem. A dajkák (fiatal lányok), akikre gyakran kerül a nevelés terhe, sokszor a mindent megengedő módszert alkalmazzák, mert a gyermeknevelés meghaladja az erejüket. Az iskolai teljesítmény ugyanakkor nagyon sokat számít, a náirobi angol vagy nemzetközi iskolákban pedig igen nagy az iskola nyomása.

Viszont egy fajta könnyelműsködés is megfigyelhető: az autókban sem a biztonsági öveget, sem a gyermeküléseket nem használják, és a fogápolásának sem tulajdonítanak különösebb fontosságot, ezért sok a rossz, ápolatlan fogú kisgyermek. A „tisztán tartjuk országunkat” jelszót pedig szinte senki sem tette magáévá, hiszen már a legkisebbek is szanaszét hagyják udvarunkban a sültkrumplis zacskókat és nyalókás papírjaikat. De honnan is tanulhatnának mást, amikor minden elhaladó buszból banánhéjak és műanyag palackok repülnek szerte, s a járókelők egyszerűen csak maguk mögé dobják szemetüket... ?

Vidéken ugyanez a tendencia figyelhető meg, habár ott a gyermekek még mindig több fegyelmet tanulnak, sokat dolgoznak a házban és a ház körül, és gyakran kell testvéreikre vigyázniuk. Nagyon sok családapa a városba

költözik, mert ott kapnak munkát, így azonban évente legfeljebb egyszer vagy kétszer látják családjukat. A házastársi hűség, az apai gondoskodás és nevelés már csak másodlagos szerepet kap.

Amikor a vidéki gyermekek a városba mennek iskolába, búcsút mondanak a szülői háznak, és városi rokonoknál keresnek szállást. Az apa szintén a városban él, hogy pénzt keressen, míg a feleség a legkisebbekkel otthon marad, hogy a földeken dolgozzon, a nagyobb gyermekek pedig internátusban vagy rokonoknál laknak.

Évekkel ezelőtt részt vettünk egy MAF (Mission Aviation Fellowship) missziós kollégánk

esküvőjén. Kezdetben gyakran láttuk a feleségét is irodánkban, időközben azonban három kisgyermekük született, akik közül az egyik az apával Nairobiiban, a másik kettő pedig az édesanyával egy másik településen él, mert az anya ott talált állást. Az asszonyt már egyáltalán nem látjuk, de sajnos nemcsak a mi útjaink váltak el, hanem a házasságuk is zátonyra futott. Vajon milyen gyakran látják egymást ennek a családnak a tagjai?

Kenyában a család nagy feszültségben él. Bár összetartanak, mégis szétszakadnak. A jó szándékú szülők jobb jövőt szeretnének biztosítani gyermekeiknek, ezzel azonban alapvető struktú-

rákat rombolnak le. Gondatlanságuk károkhoz vezet. Imádkozunk, hogy a kenyaiaknak Isten legyen a mérce, hozzá igazítsák életüket. Isten segítségével példát szeretnénk mutatni, s ott segíteni, ahol szükséges.

Christine Hageneier

Stefan és Christine Hageneier ötgyermekes család. Stefan az egy éves liebenzelli tanfolyamot megelőzően pilóta és repülőgép szerelő volt. 2003 szeptember óta a Liebenzelli Misszió és a MAF megbízásából missziós pilóta Kenyában és Dél-Szudánban. Christine misszionárius család tagjaként Tanzániában született és nőtt fel, majd ápolónő lett.

KÖSZÖNET ÉS KÉRÉS

Kedves Olvasóink!

Ezúton is hálásan köszönjük azoknak a segítségét, akik akár az újság csomagolásában részt vettek már, akár cikkeket fordítottak németből, akár lektorálási szolgálatot végeztek.

Örömmel vesszük további segítők jelentkezését a következő feladatokra:

Újságcsomagolás

Az újságot a páros hónapok első vagy második szombatján csomagoljuk reggel 8 órától a szerkesztőségben (2090 Remeteszőlős, Pisztráng u. 2. Tel.: 06 26 355 310

(Keresztfalvi Béla és Mariann).

A csomagolás, a segítők létszámától függően, ebéd utánig vagy kora délutánig tart.

Ha valaki szívesen végezné ezt a szolgálatot, kérjük, hogy a megadott telefonszámon jelezze.

A legközelebbi időpont. 2011. december 3.

Fordítás németről magyarra

Fordítóinktól kéthavonta 1–2 cikk fordítását kérjük. Új fordítók először próbafordítást kapnak.

Erre a szolgálatra Előd Erikánál lehet jelentkezni:

(06 1 326 5494 – elektronikus levélcím: elode77@gmail.com).

Külmissziói Híradó – a Nemzetközi Liebenzelli Misszió Molnár Mária Külmissziói Alapítványának lapja * Megjelenik évi hat számban
Az újságot térítésmentesen küldjük, külön kérésre a német nyelvű liebenzelli missziói lapokat is (Mission Weltweit és Go für Gott gyermeklap). * A Külmissziói Híradót a misszióra szánt adományokból tartjuk fenn és állítjuk elő.

Felelős kiadó: Sípos Alpár Szabolcs * Főszerkesztő: Előd Erika, Tel.: 06 1 326 54 94

Szerkesztőség: 2090 Remeteszőlős, Pisztráng u. 2. * Tel.: 06 26 355 310 * Internet: <http://www.liebenzell.hu>

Villámposta: info@liebenzell.hu Az OTP-nál vezetett számla száma: 11738084-20011215 • adószám: 18543494-1-13

Nyomdai előkészítés, kivitelezés: GEDEON Bt. Vác, Zrínyi u. 9. www.gedeon.hu